

Izdevums skolēniem

Kopradīšanas Rokasgrāmata

Jauniešu vadīta attīstība skolām
līdzdalības pārvaldība

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

Laipni lūdzam! Šo rokasgrāmatu ir izveidojusi projekta “BePart” komanda —Erasmus+ projekts, kas atbalsta skolotājus un studentus dažādās Eiropas valstīs, lai attīstītu jauniešu līdzdalību viņu skolās.

Šajā dokumentā neatkarīgi no tā jūs atradīsīt rīkus un padomus, lai īstenotu reālus līdzdalības procesus un būtu pārmaiņu varoņi!

Citas versijas

Izdevums skolotājiem vietnē bepart.platonija.net/pages/cocreation-manual

Kā drukāt

Drukājiet šo dokumentu, izmantojot drukāšanas izvēlnes brošūras opciju

Ilustrāciju kredīti

Cuate stilu no [storyset.com](https://www.storyset.com)

Saturs

Pamatjēdzieni

Metodikas pamatjēdzieni

4

Aktieri

Kādi aktieri ir iesaistīti skolā?

8

Īstenošanas process

Kādi soļi?

12

Kā izvēlēties MYP?

Padomi, kā izvēlēties jauniešu līdzdalības modeli (MYP)

16

Drošas telpas

Kas padara vietu pietiekami drošu dalībai?

20

Reāli piedalīties

Kas traucē reāli piedalīties?
Kas jums jāzina?

22

Jauniešu līdzdalība

ir **process, kurā jaunieši kā aktīvi pilsoņi, pauž viedokli un pieņem lēmumus** par jautājumiem, kas viņus ietekmē.

Galvenie elementi

Motivācija: vēlme piedalīties

Motivējošu iemeslu ir daudz un dažādu: subjektīvās ideoloģiskās intereses, sociāli afektīvās vajadzību apmierināšana, nepieciešamība sazināties un būt daļai no grupas, lai gūtu rezultātus, kas uztver līdzdalības, personiskās izaugsmes un pašrealizācijas lietderību.

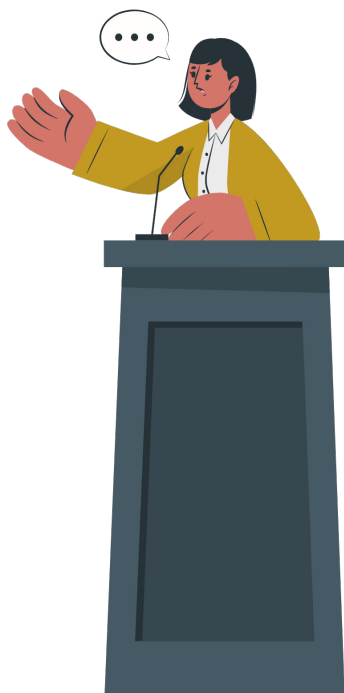
Apmācība: zināt, kā piedalīties

Dalībai nepieciešamas zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai sazinātos un sazinātos ar citiem, kopīgi domātu un rīkotos, kā arī ļautu sevi pārveidot.

Bet atcerieties: jūs iemācāties piedalīties, piedaloties. Mācieties no savām kļūdām, sviniet panākumus un dodieties tālāk.

Organizācija: spēja piedalīties

Piedalīšanās nozīmē cilvēku grupas kolektīvu darbību, tāpēc tai ir nepieciešamas struktūras, kas ļautu un atvieglotu saziņu, debates, lēmumu pieņemšanu un kopīgu rīcību.

Jauniešu virzīta attīstība

ir **pieeja attīstībai, kuru vada jaunieši** un kura izmanto viņu radošumu un prasmes, lai radītu pozitīvas pārmaiņas, vērtējot viņus kā sabiedrības vērtību.

Jauniešu iespējas

ir **nepārtraukts process, kas palielina personisko, starppersonu vai politisko spēku** rīkoties, lai uzlabotu dzīves situācijas.

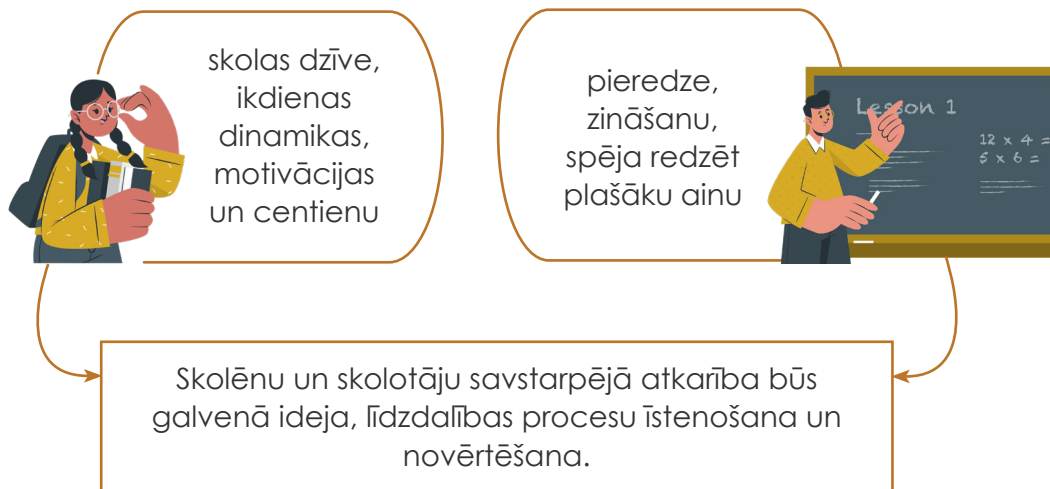
Skolēni, izmantojot savas iespējas, var palielināt personisko, sociālo, ekonomisko un politisko kontroli pār savu dzīvi, demokrātiski piedalīties skolas dzīvē un vienlaikus radīt personisku un kritisku skatījumu uz savu skolas vidi.

Jauniešu virzīta attīstība un jauniešu iespējas ir savstarpēji saistīti procesi.

Kopražošanu

veidu kā aktivizēt un virzīt radošos procesus, kura pamatā ir dažādu perspektīvu, vērtību, pieredzes un kompetenču attiecības un mijiedarbība.

Šādi sadarbības centieni būs iespējami tikai tad ja visi dalībnieki varēs definēt problēmas, darbību un rezultātu definīciju. Nevienam dalībniekam nav tiesību atrisināt visas problēmas.

Kopradīšana nozīmēs kopīgu rīcības plānu, vērtēšanas procedūru, plašākas studentu kopienas iesaistīšanās procesu un daudz ko citu. Tas būs iespējams tikai tad, ja iesaistītajām daļām (studentiem un skolotājiem) ir dziļa izpratne un izpratne par katras no tām esošo spēku un ja visi dalībnieki darbojas skaidri ar savām lomām un pienākumiem.

MYP (jauniešu līdzdalības modelis)

ir **ietvars, kas vada līdzdalības procesu** skolas ikdienas aktivitāšu izstrādē, ieviešanā un novērtēšanā. Sistēma stiprina ieviešanās redzējumu, kvalitāti un ietekmi.

[Jauniešu līdzdalības modeļu rokasgrāmatā](#) jūs atradīsiet vairāk informācijas par MYP un 28 MYP komplektu aprakstus.

Projekta balstīta mācīšanās

ir **mācību metode, kurā studenti iegūst zināšanas un prasmes**, ilgstoši strādājot, lai izpētītu un atbildētu uz autentisku, saistošu un sarežģītu jautājumu, problēmu vai izaicinājumu.

Studenti kļūst par aktīviem pētniekiem un savas mācīšanās vērtētājiem, kad skolotāji vada studentu mācīšanos, lai studenti mācītos no projekta veidošanas procesiem.

Tas, protams, ietver studentus, kas attīsta un demonstrē visus **četrus C** mūsdienīgu mācīšanās:

- ✓ kritisko domāšanu un problēmu risināšanu,
- ✓ radošumu un iztēli,
- ✓ sadarbību,
- ✓ komunikāciju.

Aktieri

Studenti un skolotāji ir šo līdzdalības procesu varoņi, taču uz skatuves ir vairāk dalībnieku, kas jāņem vērā.

Iesaistot dažus no šiem dalībniekiem procesā, lūdzot viņu atbalstu, process laika gaitā var kļūt līdzdalīgāks un ilgtspējīgāks.

Šie dalībnieki var atšķirties atkarībā no skolas atrašanās vietas un īpašībām. Kopumā mēs esam noteikuši šādus:

Vadības komanda

Direktors nodarbojas ar jautājumiem, kas saistīti ar administratīvo procesu izpratni un apstrādi, kā arī ar oficiālo un administratīvo jautājumu risināšanu

Skolas dalība

Skolas valde ir skolas vadības institūcija ar visas izglītības kopienas pārstāvjiem.

Izglītības koordinatori

Izglītības koordinatori piedāvā skolu vienību zinātnisko un pedagoģisko atbalstu, atbalstu Mācību programmu īstenošanai un izglītības inovāciju ieviešanai izglītības struktūrās un organizē informatīvas apmācības sanāksmes ar skolotājiem.

Ģimenes

Ģimenes pastāvīgi piedalās daudzos lēmumos. Dažas aktivitātes ir veikuši vecāki, un pastāv aktivitātes, kurām vecāki dod atļauju.

Vecāku asociācijas mērķis ir sadarboties ar skolu, lai skolēni labāk attīstītos un izglītos.

Lokālie un valsts dalībnieki

Pašvaldības vai pilsētas domes skolas komiteja rūpējas par skolas infrastruktūru un finansējumu .

Izglītības direktoram ir vispārējs pienākums administrēt un kontrolēt skolas struktūrvienību darbību viņu atbildības zonā, viņš sniedz norādījumus skolu direktoriem par skolas administrēšanu un darbību un uzņemas iniciatīvas novatoriskām darbībām un jaunu mācību līdzekļu izmantošanai un tehnoloģijas izglītības attīstībai.

Izglītības ministrija pieņem likumus par skolu darbību (mācību programma, skolotāju uzdevumi, eksāmeni, mācību programma utt.).

Ārējie darbinieki

Ārējie eksperti, kas piedalās konkrētos projektos

Studenti

Skolēni piedalās tieši vai pievienojoties kādai no skolas līdzdalības struktūrām (mantotā komanda, ilgtspējības komisijas, solidaritāte un citas).

Studentu padome sadarbojas ar direktoru, skolotāju asociāciju, vecāku apvienību un citām izglītības iestādēm, lai iesniegtu priekšlikumus ar skolēniem saistīto jautājumu veicināšanai un risināšanai un viņu apstākļu uzlabošanai.

Studentu un klases pārstāvis (-i): viņi regulāri tiek ar skolas vadības komandu, lai saņemtu klases prasības vai pieprasījumus vai apspriestu skolas darbību un vadību.

Skolotāji

Skolotāji tiek organizēti darba grupās (līmenis, apgabals, citi projektiem), kas atvieglo līdzdalību.

Skolotāju asociācija noteica virzienus labākai skolas darbībai.

Aktieri

Skolotāju un skolēnu atbildības

Skolotāju pienākumi

- Skolotāji pieklūs BePart rokasgrāmatai un veiks pirmo MYP izvēli (vismaz 10 MYP), kuru viņi uzskata par interesantu vai svarīgu savas skolas attīstībai.
- Skolotāji izvēlēsies studentu grupu, ko dēvēs par "Apvienību" (Fellowship), kas būs līdzdalības procesu "pirmie pieņēmēji".
- Skolotāji skolā izveidos piemērotas telpas, kur prezentēt un apspriest MYP ar izvēlētajiem studentiem.

No skolotāju izvēlētajiem modeļiem studenti izvēlēsies 2 MYP, kurus viņi vēlētos ieviest.

- Skolotāji un studenti, pamatojoties uz koprades procesu, izstrādās MYP rīcības plānus, dokumentus, kas vada MYP ieviešanu.
- Skolotāji mobilizēs atlasītos skolēnus un veicinās viņu iesaistīšanos MYP ieviešanā un testēšanā savās skolās.

Studenti izstrādās vairākus MYP ieviešanas ceļvežus kā stratēģiju un instrumentu, lai atbalstītu MYP ieviešanu un ieviešanu citās klasēs vai skolās.

- Studenti un pasniedzēji sagatavos neliela mēroga pasākumus.

Studentu pienākumi

Īstenošanas process

Kādi soļi?

1

PIEŅEMŠANAS SESIJA
Mērķu noteikšana

2

SAGATAVOŠANAS SESIJA
Aktivitāšu izstrāde

3

SADARBĪBAS SESIJA
Atbalsta meklēšana

4

ĪSTENOŠANAS SESIJA
Darbību plānošana un uzraudzība

5

NOVĒRTĒŠANAS SESIJA
Novērtējums un plānošana

Īstenošanas process

1

PIEŅEMŠANAS SESIJA Mērķu noteikšana

**Stipendiju
izveide**

Skolas apvienība pulcēs skolēnu komandu, kas strādās pie jauniešu līdzdalības modeļa (MYP) ieviešanas un izstrādes savā skolā.

MYP atlase

Pēc apvienības izveidošanas studenti sagatavos viņiem visatbilstošāko jauniešu līdzdalības modeļu (MYP) atlases procesu.

**Studentu
motivācija un
mobilizācija**

Tad būs jāmobilizē apvienība un jāattīsta viņu interese strādāt projektā.

2

SAGATAVOŠANAS SESIJA Aktivitāšu izstrāde

**MYP rīcības
plāna iecere
un izstrāde**

Projekta skolēnu un skolotāju komanda katrā skolas kontekstā organizēs tikšanās starp skolēniem, lai izstrādātu īpašas darbības un aktivitātes, lai ieviestu savus jauniešu līdzdalības modeļus (MYP).

Īstenošanas process

3

SADARBĪBAS SESIJA

Atbalsta meklēšana

Skolas kopiena

Pēc tam studenti aicinās citus skolas apstākļos atbalstīt viņu projektu un aktīvi sadarboties ar viņiem, lai viņi varētu mainīt skolas kultūru. Viņi viņiem prezentēs projektu, iepazīstinās ar modeļiem, kurus izvēlējušies un kāpēc, paskaidros viņiem, ko viņi vēlas atrast un kādas ir vajadzības, lūgs palīdzību, solis veidus, kā atbalstīt savu partneru mērķus.

Vietējā sabiedrība

Pēc tam studenti aicinās cilvēkus un organizācijas ārpus viņu skolas atbalstīt viņu projektu un aktīvi sadarboties ar viņiem, lai viņi varētu mainīt kopienas kultūru.

4

ĪSTENOŠANAS SESIJA

Darbību plānošana un uzraudzība

Rīcības plāna īstenošana & uzraudzība

Studentiem jāizvēlas mazāka komanda, kas būs atbildīga par projekta aktivitāšu ievērošanu un uzraudzību ("Kas ko dara, kad?") Un ziņos par to katrā komandas sanāksmē.

5

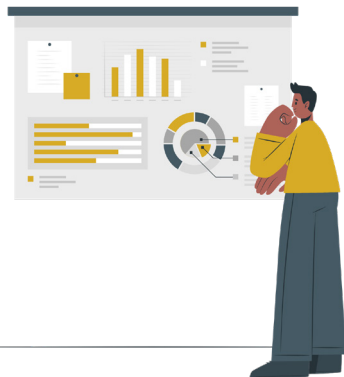
NOVĒRTĒŠANAS SESIJA Novērtējums un plānošana

Novērtējums

Studentiem jāizvēlas mazāka komanda, kas būs atbildīga par projekta aktivitāšu ievērošanu un novērtēšanu, komandai jāierosina iespējamās izmaiņas vai koriģējošās darbības un jāpalīdz komandai saprast, kur viņi stāv un kas jādara, lai sasniegtu savus mērķus. Šī novērtēšanas grupa strādās kopš projekta sākuma un sekos visām aktivitātēm horizontālā veidā.

Ietekmes mērīšana

Studentiem ir arī jānovērtē viņu projekta ietekme uz indivīdiem, uz skolas sabiedrību un, iespējams, uz lielāku vietējo sabiedrību.

Modeļa pielāgošana

Projektam ir lietderīgi pārbaudīt, vai skolēnu komandas izvēlētais jauniešu līdzdalības modelis (MYP) ir piemērojams dažādām skolām vai dažādiem kontekstiem, kur dzīvo jaunieši, tas ir, sporta komandai, teātra grupai, mazākai izglītības grupai. utt. To var arī novērtēt, ņemot vērā tā spēju pielāgoties citu cilvēku grupām, pieaugušajiem, mazākiem bērniem utt.

Kā izvēlēties MYP?

Nav super MYP, bez trūkumiem vai ierobežojumiem. Tātad, lai izvēlētos MYP, skolotāji un studenti var sākt domāt par šādiem jautājumiem:

Definēt līdzdalības iniciatīvas mērķi:

- ? Kas ir rīcības plāna mērķis ko sasniegt? Kādas ir skolēnu bažas par dzīvi skolā?
- ? Kādu ieguldījumu jūs vēlaties sniegt?
- ? Kādas iespējas var rasties, lai studenti varētu aktīvi piedalīties mērķu veidošanā?

Novietot visus dalībniekus kā līdzdalībniekus un nodrošināt, ka studentiem ir aktīva loma katra projekta fāzē, ieskaitot novērtēšanu:

- ? Kā studenti dos ieguldījumu?
- ? Kādi procesi varētu darboties, lai pārtrauktu ierobežojošos pieņēmumus par studentu spējām?
- ? Kādas metodes tiks izmantotas, lai uzaicinātu dalībniekus no dažādām perspektīvām?
- ? Kura perspektīvas un balsis ir iekļautas, izslēgtas vai privileģētas programmā?

Kā izvēlēties MYP?

Atzīt, ka spēks ir relatīvs, un zinātība ir izvietota dalībnieku attieksmē pret otru:

- ? Kā programmā tiek noteiktas, pieņemtas un ieviestas lomas un pienākumi?
- ? Kā attiecības tiek pārvaldītas, lai nodrošinātu taisnīgumu un cieņu starp visām pusēm?
- ? Kā varas attiecības, struktūras un apkārtējā fiziskā un sociālā vide ietekmē iesaistīšanās iespējas?

Atzīt, ka dalība ir "tiesības", kas pati par sevi ir jāaizsargā:

- ? Kā jauniešiem pašiem var būt aktīva loma vienaudžu un to, kurus ietekmē viņu rīcības plāni, drošības garantēšanā?

Lai pievērstu uzmanību līdzdalības telpas fiziskajam un relatīvajam raksturam:

- ? Kādas ir sociālās, fiziskās un virtuālās telpas, kurās var notikt līdzdalība?
- ? Kā vieta vai konteksts ietekmē to, kas ir iespējams vai vēlams saistībā ar dalību?
- ? Kas ir starpnieks piekļuvei noteiktām telpām un vietām?
- ? Kādas stratēģijas varētu būt vajadzīgas, lai radītu sasniedzamību un piekļuvi līdzdalības telpām?

Kā izvēlēties MYP?

Pēc šī uzdevuma apskatiet šo shēmu, un mēģiniet izvēlēties modeļu kopu. Plašāku informāciju un katra modeļa aprakstu atradīsiet [Esi daļa Jaunatnes līdzdalības Rokasgrāmata](#).

Ko jūs vēlētos iekļaut vai kam pievērsties?

Vizuālā un skatuves māksla?	SEDIN modelis EAR modelis
Uzvedība un/vai pašnovērtējums?	Uzvedības režģis Skaidrs līdzdalības modelis
Kopiena un sociālā iekļaušana?	SEDIN modelis yMind modelis Trīs objektīvu pieeja dalībai Līdzdalības galvenās dimensijas RMSOS ietvars Jauniešu iesaistīšanās nepārtrauktība Septiņas līdzdalības jomas Stratēģiska pieeja līdzdalībai
Iestāžu iekļaušana?	Līdzdalības galvenās dimensijas
Politika, aizstāvība?	Yin-yang jauniešu līdzdalības modelis Seši tiešsaistes dalības principi Jauniešu dalība Somijā Skaidrs līdzdalības modelis E-līdzdalības ietvars Jauniešu iesaistīšanās nepārtrauktība Septiņas līdzdalības jomas

Kā izvēlēties MYP?

Brīvprātīgais darbs?

Brīvprātīgo līdzdalības kāpnes

Digitālās tehnoloģijas un internets?

Seši tiešsaistes dalības principi
Tiešsaistes dalības kāpnes
Četru L iesaistīšanās modelis
4C tiešsaistes dalība
E-līdzdalības ietvars
Tiešsaistes līdzdalības 5 posmu modelis

Rīki?

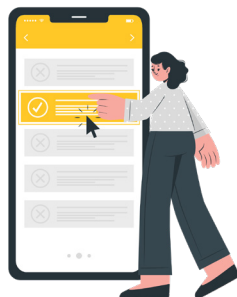
Ziņkārības mērītājs
Uzvedības režģis
Ceļš uz līdzdalību

Dalības līmenis?

Tiešsaistes dalībaskāpnes
Līdzdalības koks
Brīvprātīgo līdzdalības kāpnes
Ceļš uz līdzdalību
Trilla un Novella līdzdalības modelis
Līdzdalības matrica
Tiešsaistes līdzdalības 5 posmu modelis
Dalības pakāpes
Bērnu dalības kāpnes

Pēc tam pārbaudiet, vai:

- ✓ MYP atbilst līdzdalības mērķim un spēj atbildēt uz identificēto problēmu.
- ✓ Izvēlēto MYP ir viegli saistīt ar jauniešu individuālajām dzīves trajektorijām.
- ✓ Darbības un uzdevumus, kas paredzēti līdzdalības iniciatīvas mērķiem, var ievietot izvēlētajā MYP.

Drošas telpas

Nepieciešamība justies droši, ērti un laipni gaidīti grupā, visticamāk, ir plaši izplatīta cilvēku pieredze.

To, cik lielā mērā cilvēks uzskata, ka var būt daļa no grupas un aktīvi tajā piedalīties, var interpretēt pēc daudziem faktoriem. Tomēr drošība nav neitrāls jēdziens, un runāšana par “drošu telpu”, iespējams, ir kaut kas atšķirīgs katram cilvēkam, ar kuru runājam. Drošība ir jēdziens, kas atšķiras kulturāli, telpiski un laikā, tas ir sociāli veidots un atkarīgs no konteksta.

Sajūta par spēju vai likumību paust viedokli, parādīt emocijas vai neaizsargātību, izstāstīt savu stāstu, savākt pašapziņu, kas nepieciešama drosmes apkopošanai un runāt vai vienkārši nejusties apdraudētam, nav ikviena cilvēka dots laiks.

Spēka sajūta (vai tās trūkums) un drošības sajūta ir divi galvenie faktori, kas jāņem vērā.

Spēka un drošības savienojumu izpēte grupās varētu mums palīdzēt atvieglot izpratni par apspiešanas sistēmām, kas varētu būt aktīvas jebkurā laikā starp dalībniekiem, bet arī saistībā ar plašāku varas dinamiku.

Tādējādi veids, kā mēs šajā rokasgrāmatā atsaucamies uz "drošību", ietver:

BEZ KAITĒJUMA

Tas attiecas uz katra dalībnieka kā līdzdalībnieka ieguldījumu garīgajā veselībā un labklājībā grupā.

PIEJAMĪBA

attiecībā uz telpu, kurās notiek līdzdalības process, atbrīvošanu no materiāliem un nemateriāliem šķēršļiem.

PAŠORGANIZĒTĪBA

kad studenti uzņemas iniciatīvu attīstīt savu dinamiku un mērķus ārpus skolotāju noteiktajiem parametriem un kad viņi var pārveidot projektu vai telpu atbilstoši savām vajadzībām.

Reāli piedalīties

Kas traucē reāli piedalīties? Kas jums jāapzinās?

Šajā sadaļā ieskicēti daži jautājumi, kas, iespējams, būs jāpadara redzami, plānojot līdzdalības procesu ar studentiem:

VARA

Dalība ir cieši saistīta ar lēmumu pieņemšanu. Spēja piedalīties lēmumu pieņemšanā ir ļoti saistīta ar sajūtu, ka viņam ir tiesības to darīt. Izpratne par enerģijas dinamiku jūsu skolā un klasē ir galvenais faktors, lai izpēģinātu ikdienas mijiedarbību, bet arī paver iespējas mainīt lietu vadīšanas veidu.

DAŽĀDĪBA

Jaunieši nav viendabīga grupa. Viņu iesaiste lēmumu pieņemšanā, visticamāk, būs veiksmīga, ja tiks atzīta un cienīta viņu apstākļu, etniskās piederības, izcelsmes, interešu, prasmju un vajadzību daudzveidība.

SKOLĒNU PAMATPRASĪBAS

Konteksts ļoti ietekmē dalību, un katram studentam būs diezgan atšķirīgs konteksts. Lai ietekmētu viņu dzīvi, ir svarīgi atrast veidu, kā līdzdalības procesi varētu runāt par to, kas skolēnus aizkustina.

SKOLAS VADĪBAS SAISTĪBAS

Skolas vadības un valdes patiesa apņemšanās ir būtiska, lai līdzdalības procesi būtu veiksmīgi

DALĪBAS ATĻAUŠANAS BLOKI

Mums jāapzinās, kurās skolu vadības un skolas dzīves jomās skolēni drīkst piedalīties. Kāpēc ir tā, ka?

DALĪBAS LAIKS

Kaut arī studentu līdzdalībai jābūt brīvprātīgai, telpu radīšana, kur visi studenti var brīvi apmeklēt, ir proaktīvs solis ceļā uz šādu procesu iekļaušanu.

DALĪBAS MOTIVĀCIJA UN REĀLĀ IETEKME

Abstrahēšanas līmeņa samazināšana un lēmuma reāla ietekmēšana (un tas ietekmēs viņu dzīvi skolā) ir galvenais faktors, lai motivētu skolēnu līdzdalību.

GODĪGUMS, CAURREDZAMĪBA UN ATBILDĪBA

Attieksme pret jauniešiem ir ļoti svarīga, lai viņus iesaistītu, it īpaši saistībā ar varas nelīdzsvarotību. Ir jābūt skaidrībai par tā procesa mērķi, uz kuru jūs tos aicināt, kā arī par viņu ietekmes līmeni un to, kādi pienākumi viņiem ir jāuzņemas.

www.bepart-project.eu

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

